

Analys och rapporter
- Stadsledningskontoret, Statistik och analys

Trångboddhetsstudien 2024

En registerbaserad studie som följer trångbodda från 2022 tillbaka till 2012.

Sammanfattning

Det här är en registerbaserad studie om trångboddhet. Syftet med studien är att ge en mer nyanserad bild av trångboddhet genom att undersöka hur länge personer är trångbodda. Vi har identifierat de personer som är trångbodda år 2022 och följt dem bak till 2012 för att analysera hur länge de har levt under dessa förhållanden. Utifrån det så har vi delat in gruppen i tre kohortgrupper, som baseras på hur länge individen har varit trångbodd. Kohortgrupperna är 1–3 år, 4–7 år och 8–11 år.

I denna sammanfattning redogör vi för de huvudsakliga slutsatserna:

- **Bostadsområden:**
Personer i kohorten 1–3 år bor främst i de centrala delarna av Göteborg, medan personer i kohorten 8–11 år är koncentrerade till stadsområdet Nordost. För den sistnämnda gruppen är spridningen över primärområden mindre, då majoriteten bor i ett fåtal områden.
- **Boendeform och boarea:**
Långvarigt trångbodda bor oftare i hyresrätter än de som är kortvarigt trångbodda. När vi jämför medianvärdet för boarean mellan kohorterna skiljer det ungefär 10 kvadratmeter. För kohorten 8–11 år var medianvärdet 74 kvadratmeter.
- **Hushållsstorlek:**
När vi analyserar hushållsstorleken ser vi att den genomsnittliga hushållsstorleken ökar med en person per kohort. För kohorten 8–11 år är medianvärdet fem personer per hushåll.
- **Ålder och familjetyp:**
Kohorten 1–3 år har en högre andel unga vuxna jämfört med övriga kohorter. Detta, tillsammans med att de bor i centrala delar av Göteborg, tyder på att gruppen till stor del består av studenter eller unga sammanboende. I kohorten 8–11 år är andelen personer i åldern 10–17 år betydligt högre än i de andra grupperna, vilket tyder på att denna kohort i högre grad består av barnfamiljer. Detta bekräftas också när vi ser att ca 50 procent av kohorten utgörs av gifta par med minst ett barn. För kohorten 1–3 år är det i stället en övervikt av sammanboende utan barn.
- **Orsaker till trångboddhet:**
För de personer där vi kunde identifiera boendesituationen ett år innan trångboddheten började, undersökte vi förändringarna mellan åren för att förstå orsakerna. Vi fann att en vanlig orsak till trångboddhet är att hushållet växer; endast 9 procent av hushållen hade oförändrad storlek mellan åren. I cirka en fjärdedel av fallen beror trångboddheten på en flytt till ett mindre boende. Av de som flyttade till ett mindre boende hade en tredjedel också en lägre inkomst mellan åren.

Vi avslutar rapporten med ett jämlikhetsperspektiv på den långvariga trångboddheten. Avdelningen för samhällsutveckling och hållbarhet på stadsledningskontoret står för analysen som beskriver trångboddhetens konsekvenser för den enskilde och samhället.

1. Inledning

I den här sammanställningen presenterar vi resultat från en registerbaserad studie om trångboddhet. Syftet med studien är att ge en mer nyanserad bild av trångboddhet genom att studera den över tid. Vanligtvis redovisas statistik om trångboddhet med tvärsnittsdata, data som visar hur många som är trångbodda vid en viss tidpunkt i en kommun eller ett område. Nackdelen med tvärsnittsdata är att den inte tar hänsyn till hur länge individer har bott trångt eller vilken livsfas de befinner sig i. Genom att följa personer som är trångbodda över tid får vi en mer detaljerad bild av problematiken.

Boverket har tagit fram åtta mått som stöd för kommuner i arbetet med att identifiera bostadsbrist, varav tre specifikt rör trångboddhet. Den här studien kompletterar Boverkets mått och bidrar till en bättre förståelse för trångboddhet. Av Boverkets mått tar två hänsyn till tid (mått 6 och 8), men inte till tid i trångboddhet. De åtta måtten är: 1) Ansträngd boendeekonomi, 2) Ansträng boendeekonomi baserat på KALP (Kvar Att Leva På), 3) Trångboddhet, 4) Trångbodda och ansträng boendeekonomi, 5) Trångboddhet och ansträngd boendeekonomi (KALP), 6) Flyttar ofta (osäker boendesituation), 7) Hemmaboende vuxna barn, och 8) Återkommande problem (hushållet uppfyller minst ett av måtten 1,3,6 och 7 två år i rad.

2. Metodbeskrivning

Det finns olika sätt att mäta trångboddhet, så kallade trångboddhetsnormer. I denna studie har vi använt norm 2, där ett hushåll räknas som trångbott om det bor fler än två personer per rum (vardagsrum och kök exkluderade). Ensamboende räknas alltså inte som trångbodda enligt denna norm. För hushåll i enrumslägenheter definieras boendet som trångbott om det bor fler än en person där.

I studien identifierade vi först vilka som var trångbodda i Göteborg år 2022. Endast personer som bodde i flerbostadshus det året togs med i urvalet (detta p g a att uppgift om antal rum endast finns för flerbostadshus). Denna grupp, eller "kohort," följs sedan bakåt till år 2012. För varje år undersöker vi om personerna i kohorten bodde i trångbodda hushåll och grupperar dem därefter baserat på antalet år de levde trångbott: 1–3 år, 4–7 år, och 8–11 år.

I Göteborg levde cirka 72 000 personer i trångbodda hushåll år 2022. För att ingå i studien behövde dock personerna ha varit bosatta i Sverige under hela studieperioden, vilket uteslöt personer som invandrat eller barn födda under perioden. Totalt exkluderades cirka 37 000 personer av denna anledning. Dessa personer inkluderades i beräkningarna för att avgöra om ett hushåll var trångbott det aktuella året, men vi följde dem inte bakåt i tiden.

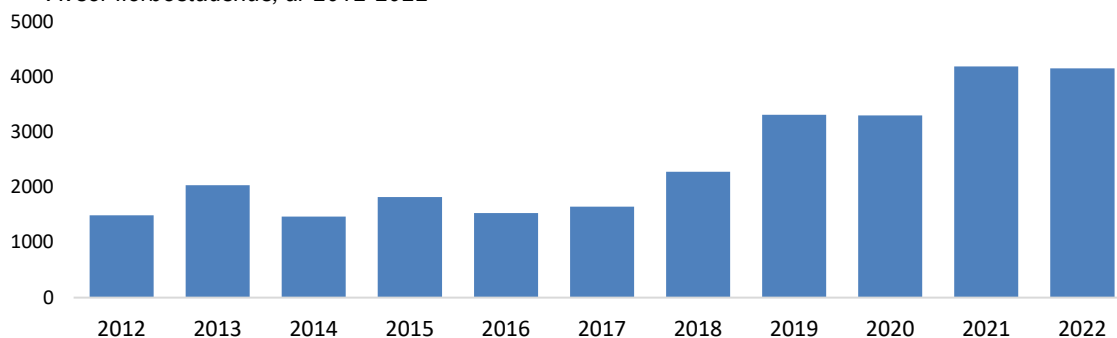
3. Beskrivning av bostadsbeståndet i Göteborg

För att förstå trångboddheten i Göteborg är det viktigt att belysa bostadsbeståndet. De senaste åren har antalet nybyggda bostäder varit högt, och år 2022 färdigställdes fler bostäder än något annat år sedan miljonprogrammet. Diagrammet nedan visar antalet färdigställda bostäder per år för flerbostadshus.

Antal färdigställda bostäder i Göteborg

Avser flerbostadshus, år 2012-2022

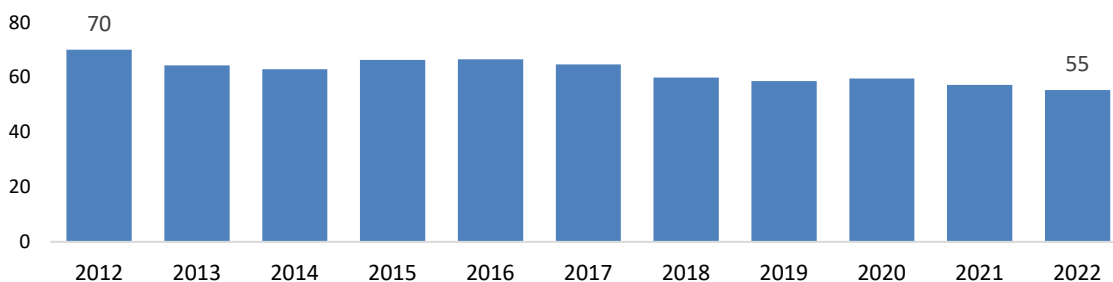

Källa: Stadsbyggnadsförvaltningen, med bearbetning av stadsledningskontoret

Storleken på de färdigställda bostäderna har minskat något över tid. År 2012 var genomsnittet för en nybyggd bostad cirka 70 kvadratmeter, medan det år 2022 hade minskat till cirka 55 kvadratmeter, en minskning med 15 kvadratmeter. Samtidigt färdigställdes betydligt fler bostäder 2022 jämfört med 2012.

Genomsnittlig boarea för färdigställda bostäder

Avser flerbostadshus, år 2012-2022

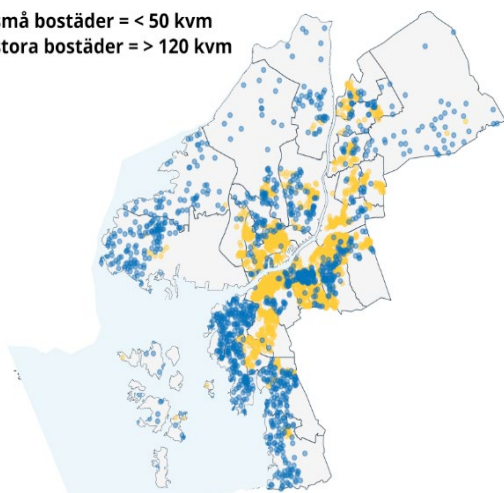

Källa: Stadsbyggnadsförvaltningen, med bearbetning av stadsledningskontoret

Kartorna nedan visar hur små och stora bostäder samt olika upplåtelseformer är fördelade över staden. Vi ser att de större bostäderna främst finns i ytterområdena som Hisingen och Sydväst, där de också domineras av äganderätter. I centrumområdena finns majoriteten av dom små bostäderna. Hyresrätterna finns främst lokaliserade i centrumområdena, Nordost och i delar av Hisingen och Sydväst.

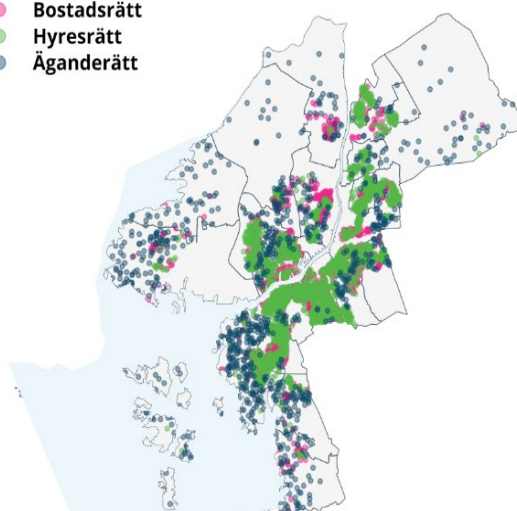
En punkt = 50 bostäder

- små bostäder = < 50 kvm
- stora bostäder = > 120 kvm

En punkt = 50 bostäder

- Bostadsrätt
- Hyresrätt
- Äganderätt

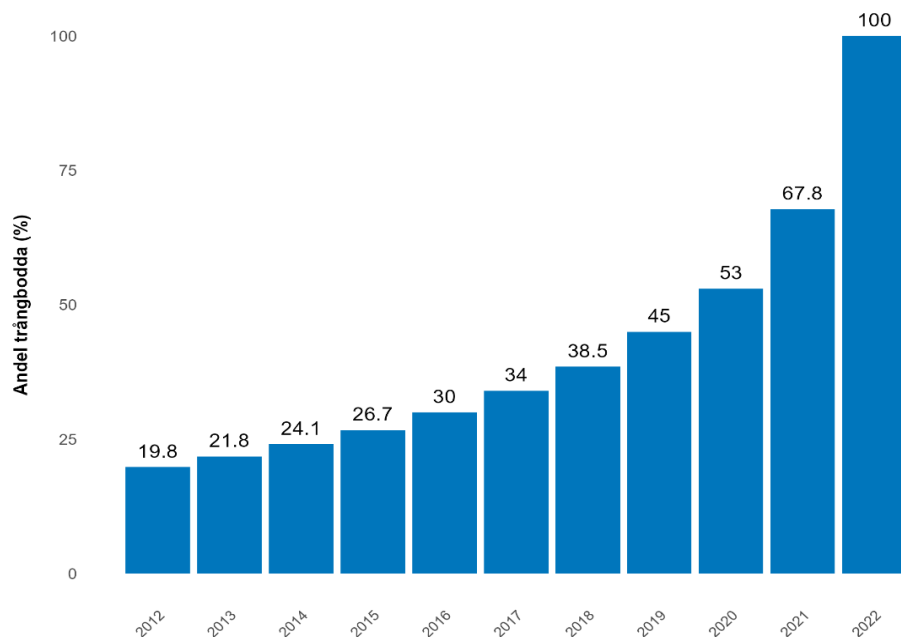

4. Resultat

Diagrammet nedan visar hur stor andel av kohorten som är trångbodda varje år. Den största förändringen sker mellan åren 2021 och 2022, då cirka 32 procent av personerna faller bort. Det innebär att 32 procent av kohorten bara har varit trångbodda under år 2022. År 2012 är 20 procent av kohorten fortfarande trångbodda, vilket motsvarar cirka 6 700 personer.

Andel av kohorten som är trångbodda per år

År 2012-2022

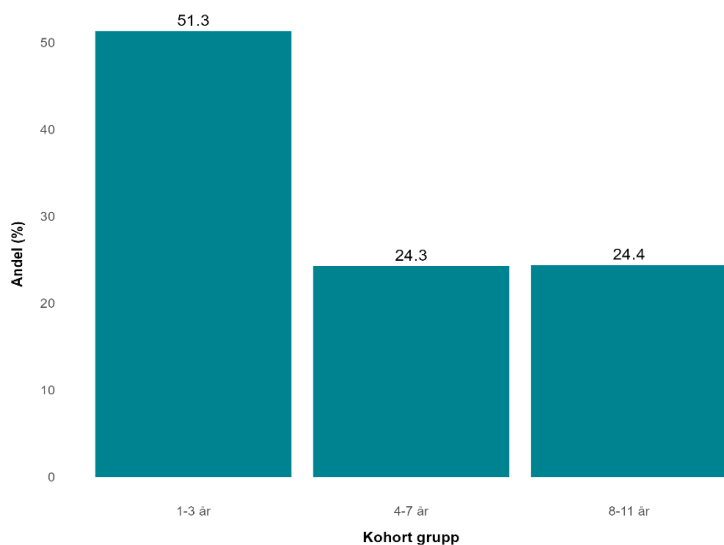

Källa: SCB, med bearbetning av stadsledningskontoret

När vi bryter ner kohorten i de olika kohortgrupperna ser vi att gruppen 1–3 år har flest personer. Det betyder att de flesta som var trångbodda år 2022 har varit det under en kortare tidsperiod. Fördelningen är jämn mellan de andra kohortgrupperna.

Andel trångbodda uppdelat på kohortgrupperna

År 2022

Källa: SCB, med bearbetning av stadsledningskontoret

4.1 Vart bor de som är trångbodda?

Till höger visas tre kartor där vi bryter ner trångboddheten på primärområde utifrån dom tre kohortgrupperna. De primärområden som har grå färg har inga personer i trångboddhet.

För den grupp som har varit trångbodda mellan 1–3 år så ser vi ett högt värde för primärområdena i Centrum. De områden som har högst antal är Kvillebäcken (611), Krokslätt (599) och Gamlestaden (584). Det är framför allt i centrum som vi har en stor andel av flerbostadshus i beståndet och flera områden domineras av studenter.

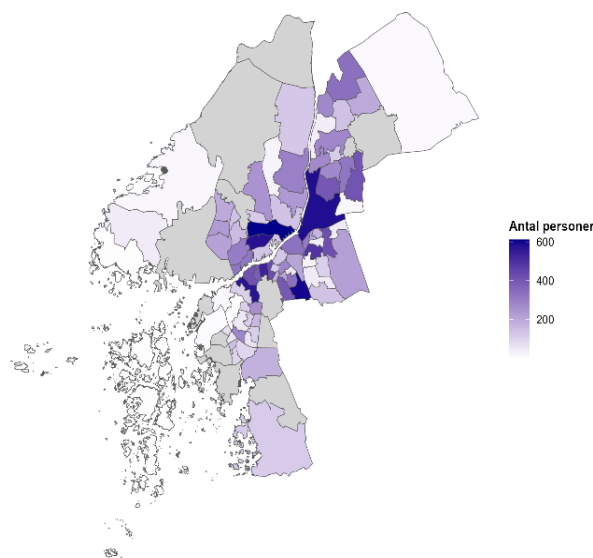
När vi senare bryter ner trångboddheten på kohortgruppen 4–7 år så ser vi att områdena i centrum får en något ljusare färg vilket innebär att de har färre antal trångbodda i denna kohortgrupp. I denna kohortgrupp domineras framför allt primärområdena i Nordost följt av Hisingen. Östra Bergsjön (374), Hjällbo (305) och Hammarkullen (299) är de områden som har högst antal personer i trångboddhet i denna kohortgrupp. Här ser vi också att områdena som klassas som mer socioekonomiskt utsatta hamnar högre upp än i föregående kohortgrupp.

Den sista kohortgruppen, dvs den grupp som har varit trångbodda mellan 8–11 år visas i den tredje kartan. Här ser vi en klar dominans av primärområden som ligger i stadsområdet Nordost, följt av några primärområden i Hisingen. Hammarkullen (566), Gårdstensberget (544) och Östra Bergsjön (460) är de primärområden som har högst antal trångbodda i denna kohortgrupp.

Det som ytterligare skiljer kohortgrupperna åt baserat på dess geografi är spridningen i vart personer bor någonstans. I kohortgruppen 8–11 år är antalet personer mer koncentrerat till ett mindre antal primärområden. De tio primärområdena med flest antal personer i trångboddhet står för ca 43 procent av samtliga personer i kohortgruppen. De

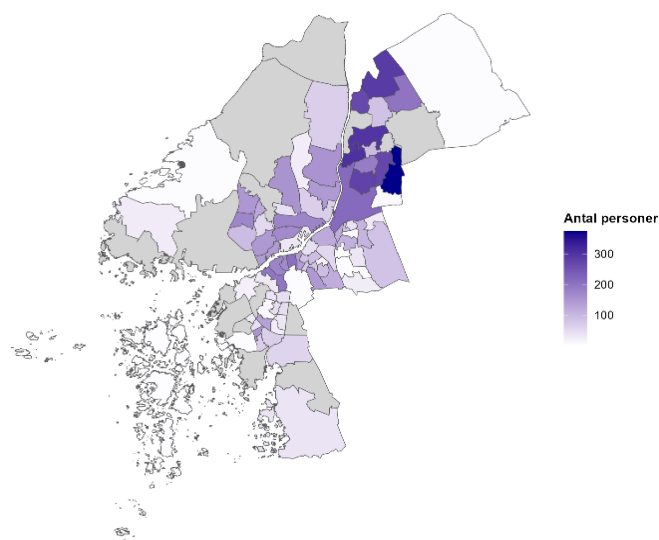
Antal personer i trångboddhet mellan 1-3 år, per primärområde

Ar, 2022

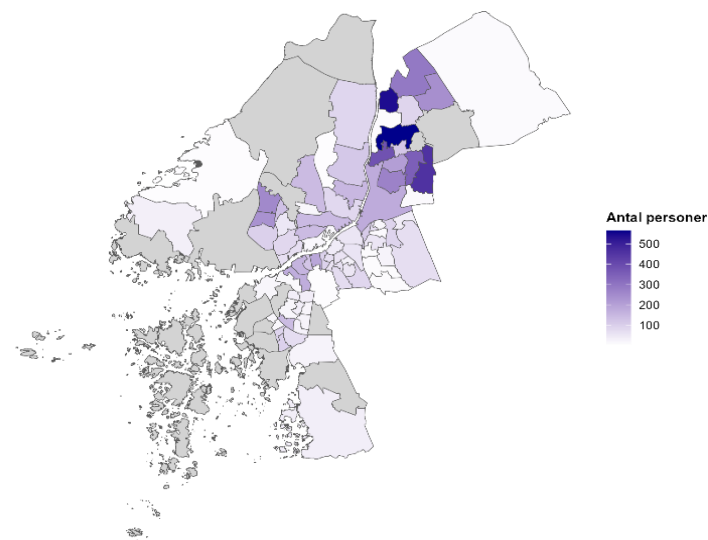
Antal personer i trångboddhet mellan 4-7 år, per primärområde

Ar 2022

Antal personer i trångboddhet mellan 8-11 år, per primärområde

Ar 2022

tre främsta primärområdena (Hammarkullen, Gårdstensberget och Östra Bergsjön) utgör 19 procent av samtliga personer i kohortgruppen. Det är en skillnad gentemot hur spridningen ser ut i dom övriga primärområdena. Dom tio primärområden med flest antal i trångboddhet innehåller ca 30 procent av hela urvalet för de resterande två kohortgrupperna och där dom tre främsta primärområdena innehåller mellan 9–12 procent av de som är trångbodda.

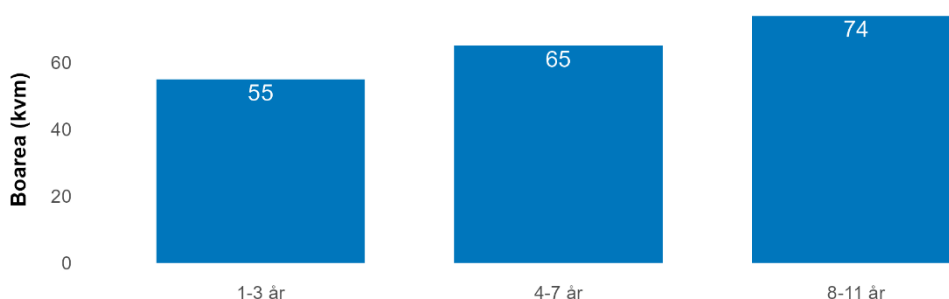
4.2 Information om boendet

Personer som har varit trångbodda länge bor i högre grad i hyresrätter. Vi ser en skillnad i upplåtelseform mellan kohortgrupperna där andelen som bor i hyresrätt ökar i takt med tiden i trångboddhet. För de som tillhör kohortgruppen 8–11 år så bor ca 80 procent i hyresrätter i jämförelse med ca 65 procent bland dom som tillhör kohortgruppen 1–3 år.

Tittar vi närmare på boendet så syns skillnader mellan kohortgrupperna. Diagrammet nedan visar medianvärdet för boarea per kohortgrupp och medianvärdet för antal boende i hushållet per kohortgrupp. Det blir tydligt att hushållen som är långvarigt trångbodda är större familjer som bor relativt stort, men inte tillräckligt stort för att samtliga medlemmar i hushållet ska ha tillräckligt med plats. För de som har varit trångbodda mellan 8–11 år är medianvärdet för boarea 74 kvadratmeter. Det skiljer ca 10 kvadratmeter per kohortgrupp. Om vi sedan tittar på hur många personer som bor per boende så ser vi en skillnad på 1 person per kohortgrupp.

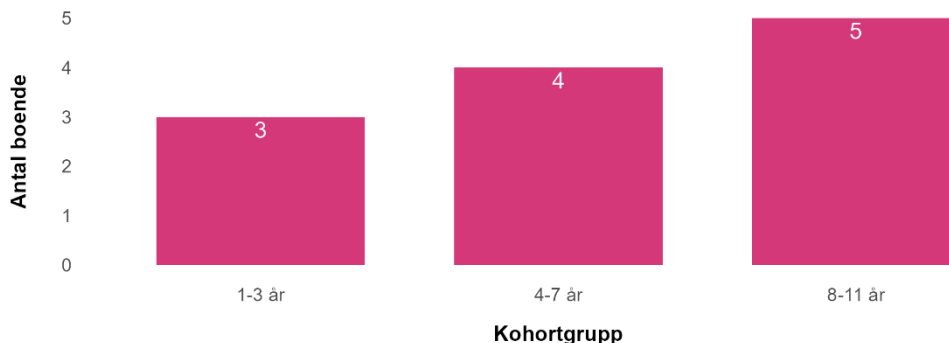
Median: Boarea per kohortgrupp

År 2022

Median: Antal boende per kohortgrupp

År 2022

Källa: SCB, med bearbetning av stadsledningskontoret

4.3 Livsfas och kohortgrupperna

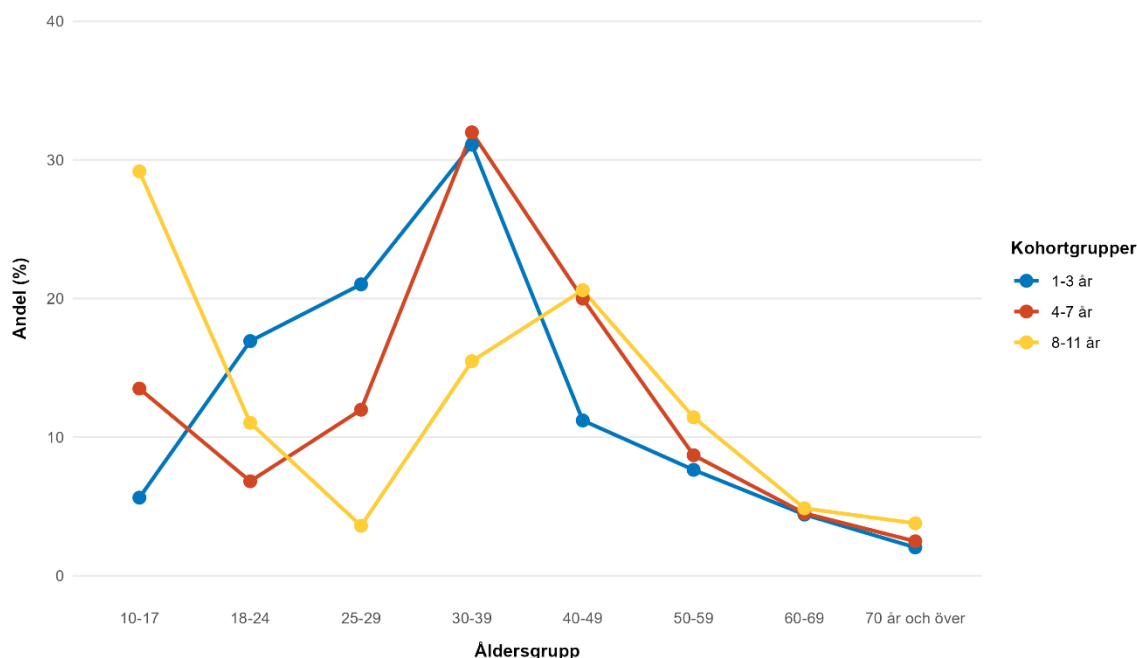
I studien ville vi även undersöka om livsfasen en person befinner sig i påverkar sannolikheten för trångboddhet och om detta skiljer sig mellan kohortgrupperna. Vi noterade tidigare, när vi analyserade kohortgrupperna efter primärområde, att gruppen 1–3 år främst bor i centrala Göteborg, där många studenter och unga bor. Det är därför rimligt att anta att denna grupp innehåller många unga, troligen unga par som nyligen fått barn eller flyttat ihop i en mindre lägenhet. Diagrammet över boendeytor visade även att personer som är långvarigt trångbodda oftast lever i större hushåll och har större boarea. Detta tyder på att barnfamiljer utgör en större del av de långvarigt trångbodda.

När vi bryter ner kohortgrupperna efter ålder ser vi ett tydligt mönster som delvis bekräftar våra hypoteser. I kohortgruppen 1–3 år är andelen personer i åldersgrupperna 18–24 och 25–29 högre än i de andra grupperna, vilket är åldrar typiska för studenter. Åldersgruppen 30–39 är den största i både kohortgrupperna 1–3 år och 4–7 år, men denna åldersgrupp täcker fler åldrar än de tidigare, vilket påverkar resultatet.

Det som särskilt sticker ut är åldersgruppen 10–17 år i kohortgruppen 8–11 år, där denna grupp har en hög andel jämfört med övriga kohortgrupper. I denna kohortgrupp är åldersgrupperna 10–17 år och 40–49 år de största, vilket tyder på att den präglas av barnfamiljer. Liknande tendenser syns i kohortgruppen 4–7 år, där åldersgrupperna 10–17 år och 40–49 år också är något större, medan åldersgruppen 30–39 år har den största andelen.

Andel trångbodda inom kohortgrupperna, uppdelat på åldersgrupp

År 2022

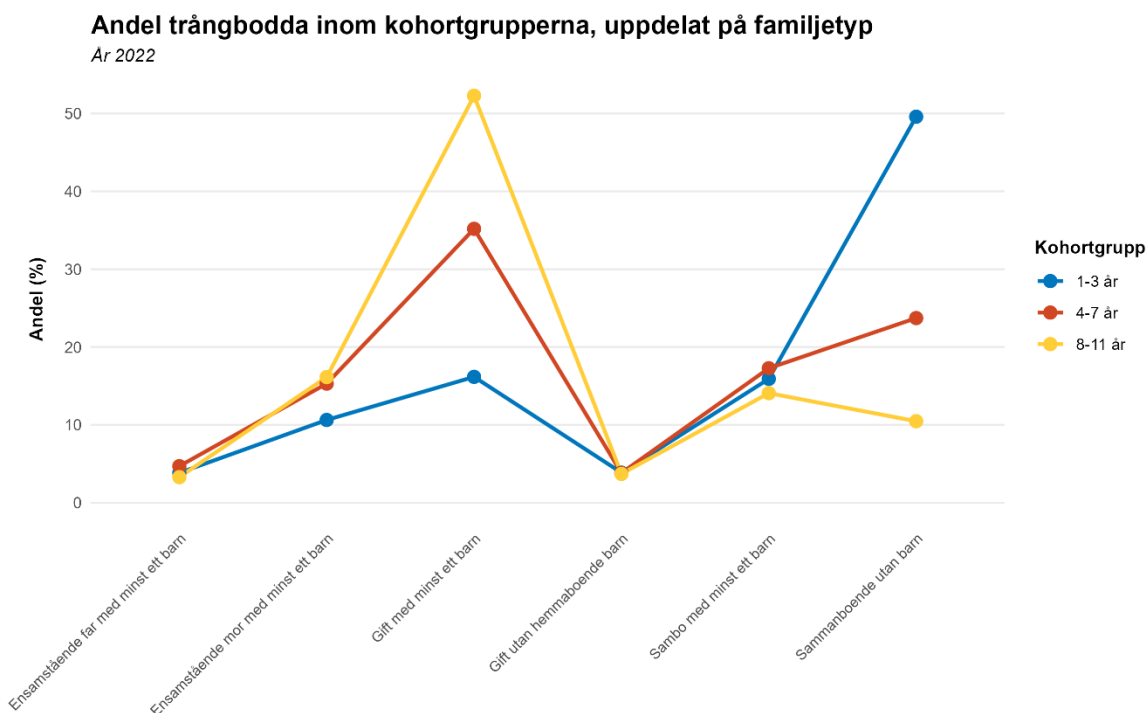
Källa: SCB, med bearbetning av stadsledningskontoret

När vi senare bryter ner kohortgrupperna på familjetyp så uppvisas samma mönster. Vi ser tydligt att det i kohortgruppen 1–3 år domineras av unga sammanboende personer. Ca 50 procent av gruppen

utgörs av sammanboende utan barn. Det blir också en tydlig skillnad gentemot övriga kohortgrupper, i synnerhet mot kohortgruppen 8–11 år.

Det blir också väldigt tydligt att kohortgruppen 8–11 år domineras av större barnfamiljer. Strax över 50 procent utgörs av familjetyperna gift med minst ett barn, ca 15 procent utgörs av sambo med minst ett barn och ca 15 procent utgörs av ensamstående mor med minst ett barn. Familjetyperna ensamstående far med minst ett barn och gift utan hemmaboende barn är de familjetyper som är minst representerade bland samtliga kohortgrupper.

Källa: SCB, med bearbetning av stadsledningskontoret

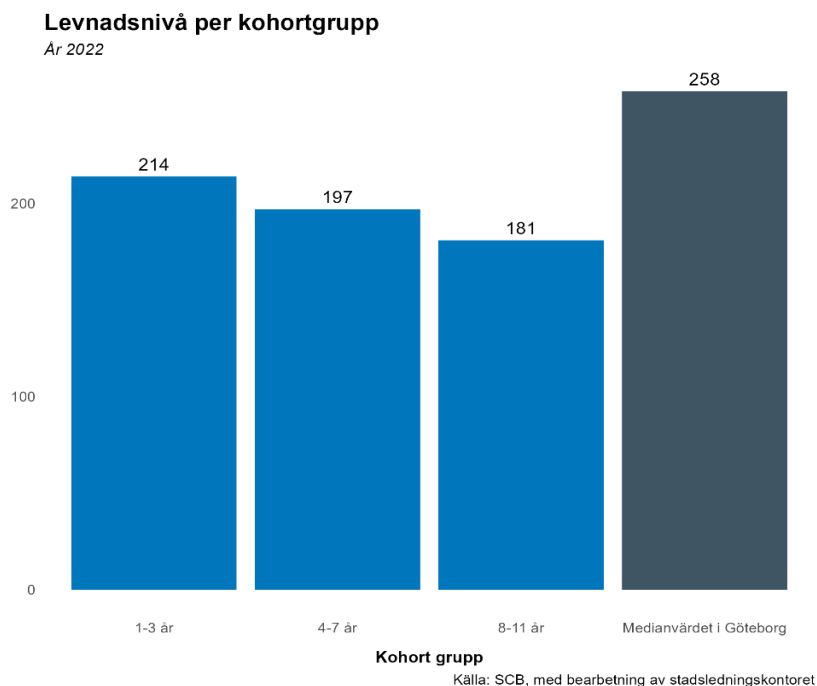
4.4 Skillnader i ekonomi mellan kohortgrupperna

Trångboddhet är ofta förknippat med socioekonomiska förhållanden varför vi också önskade att undersöka hur det skiljde sig åt mellan de olika kohortgrupperna avseende ekonomi. Det är svårt att hitta en ekonomisk variabel som utgångspunkt med tanke på att grupperna innehåller olika familjetyper och att man också är i olika skeden i livet. *Disponibel inkomst*, som är summan av samtliga transfereringar minus skatt, blir något missvisande då den inte tar i hänsyn till familjens sammansättning. Därför valde vi i stället att analysera *levnadsnivå*, en variabel som sätter den disponibla inkomsten i relation till medelhyran för hyreslägenheter och prisbasbeloppet för det aktuella året. Levnadsnivån justeras även för familjens storlek och sammansättning. Värdet anges i procent – ett värde på t ex 181 betyder till exempel att hushållets inkomst är 81 procent högre än den nivå som krävs för att täcka hushållets grundläggande behov.

Vid analys av levnadsnivå per kohortgrupp använde vi medianvärdet för att justera för extrema värden, vilket ofta förekommer inom ekonomiska variabler. Medianvärdet visar hur levnadsnivån generellt ser ut inom varje kohortgrupp, men det är viktigt att komma ihåg att förutsättningarna kan

variera mycket inom grupperna. Ett alternativ hade kunnat vara att mäta hur stor andel som hamnar under värdet 100 på levnadsnivån, vilket indikerar att inkomsten inte täcker grundbehoven. Analysen visar att levnadsnivån sjunker ju längre hushållet har varit trångbott. För kohortgruppen 8–11 år ligger levnadsnivån 81 procent över basnivån, medan den för kohortgruppen 1–3 år ligger på 114 procent över basnivån. Alla kohortgrupper ligger under medianvärdet för Göteborg som helhet. Den första kohortgruppens låga nivåer kan bero på demografiska faktorer, då denna grupp domineras av yngre personer, troligen även studenter. För de övriga kohortgrupperna är kopplingen tydligare till socioekonomiska faktorer, då dessa grupper främst bor i socioekonomiskt utsatta områden och domineras av barnfamiljer.

5. Vad leder till trångboddhet?

Det finns flera olika skäl till att en person hamnar i trångboddhet, det kan både vara frivillig och ofrivillig, långvarig eller kortvarig. I denna studie kommer vi inte kunna visa på några kausala samband utan vi väljer att göra en deskriptiv beskrivning av skillnaden mellan året innan personen hamnar i trångboddhet och första året som trångbodd. Med detta vill vi undersöka om det finns några skillnader mellan åren som kan hjälpa oss att få en ökad förståelse om eventuella anledningar. I statistiken finns det egentligen enbart två skäl som kan leda till trångboddhet, antingen att man har flyttat till ett mindre boende eller att hushållet har utökats. Vi valde därför att i huvudsak kartlägga dessa skäl. Det vi har kollat på är 1) förändringar i hushållet, 2) flytt till mindre bostad, 3) flytt till mindre bostad och fått en sämre ekonomi, 4) hur stor skillnad i ekonomi det var för de som flyttat till mindre boende och fått en sämre ekonomi, och slutligen 5) frekvens i trångboddhet.

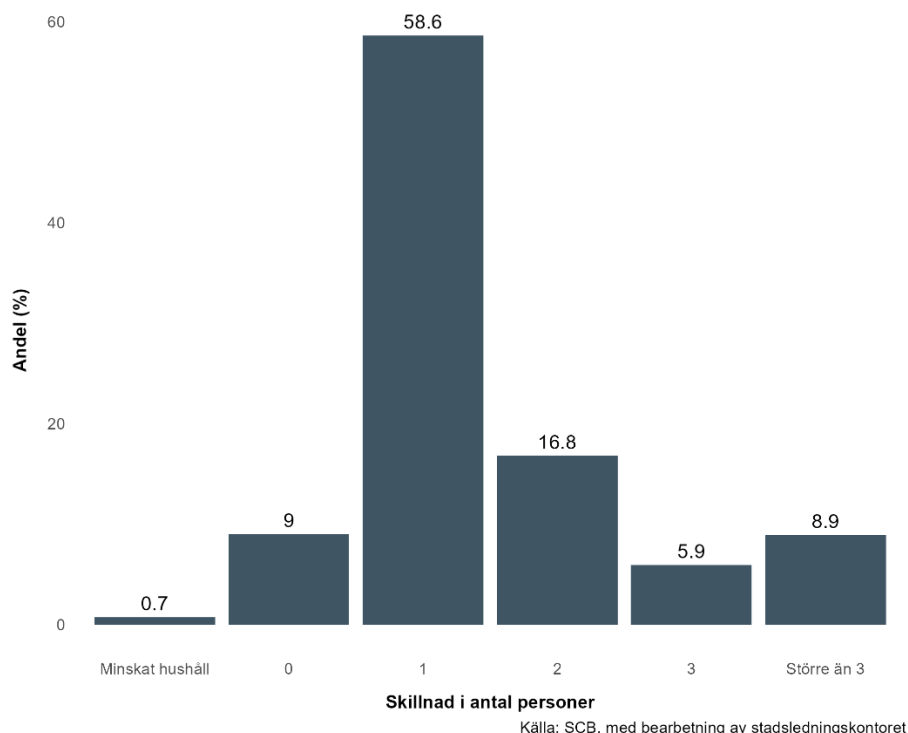
5.1 Förändringar i hushållet

En vanlig orsak till trångboddhet är att hushållet växer och att bostaden inte anpassas i takt med den utökade familjestorleken. I diagrammet nedan ser vi att i cirka 59 procent av fallen har hushållet ökat

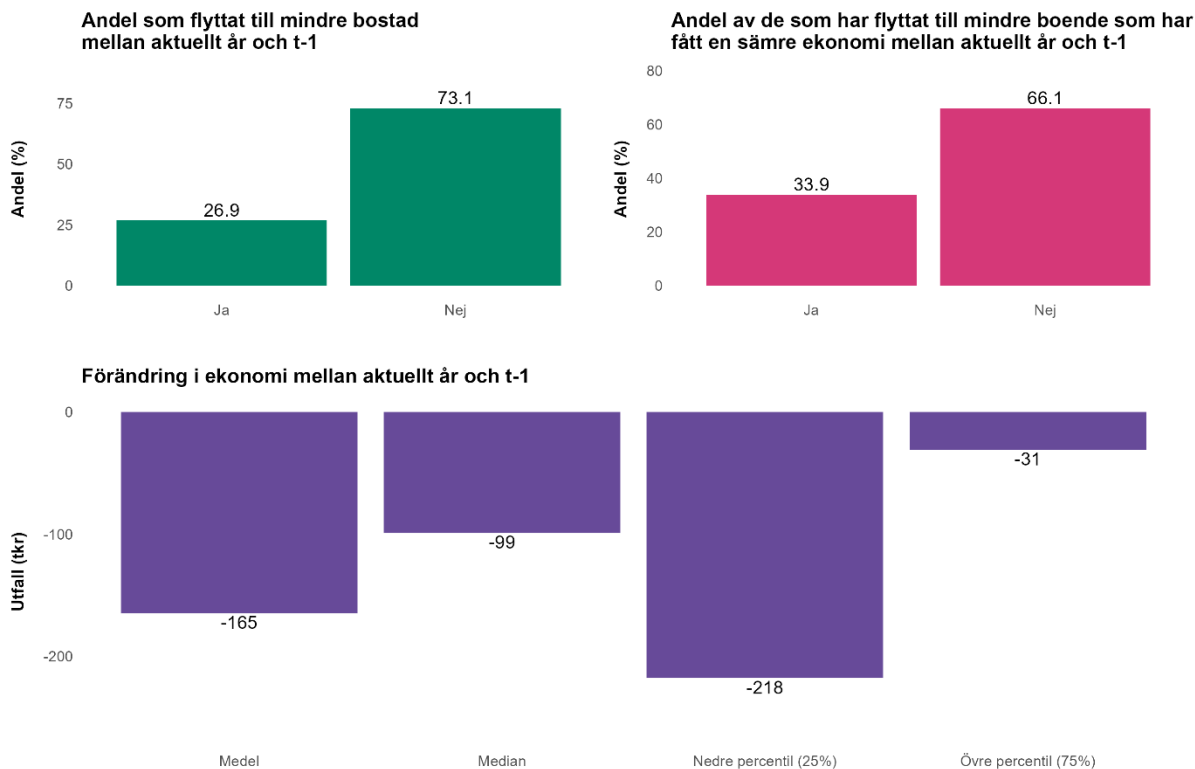
med en person mellan det första året som trångbott och året innan. I 17 procent av fallen har hushållet utökats med två personer, och i 9 procent av fallen med fler än tre personer. När ett hushåll ökar med fler än tre personer innebär det sannolikt att två familjer har slagits samman. I endast 9 procent av fallen är hushållets storlek oförändrad, vilket innebär att hushållets utökning inte är orsaken till trångboddhet i dessa fall. Vi ser också att hushållet minskat i 0,7 procent av fallen (cirka 200 personer), vilket troligen beror på separation och att personen flyttat till ett mindre boende.

Skillnad i antal personer i hushållet mellan aktuellt år och t-1

Förändring i boende och ekonomi

Vidare undersökte vi hur många som hade flyttat till ett mindre boende mellan det första året som trångbott och året innan. Resultatet visade att cirka 27 procent hade flyttat till ett mindre boende. Anledningar till en sådan flytt kan vara förändrad ekonomi, familjeskäl eller en önskan om att bo i en annan del av staden. Denna studie kan dock inte förklara skälen till flytten. Däremot undersökte vi om ekonomin hade förändrats för de som flyttat till ett mindre boende, och vi såg att cirka 34 procent hade sämre ekonomi mellan åren. Det är viktigt att notera att vi här mäter disponibel inkomst per hushåll, och en minskad inkomst kan bero på att en person har lämnat hushållet, eller på sjukskrivning, arbetslöshet eller föräldraledighet. Vi har enbart studerat om inkomsten är lägre än föregående år och om personen har flyttat till ett mindre boende. I nästa steg undersökte vi hur stor inkomstminskningen var. Genomsnittlig minskning var 165 000 kronor och medianvärdet 99 000 kronor. Intervallet mellan den övre och nedre percentilen, där 50 procent av observationerna låg, var mellan -218 000 kronor och -31 000 kronor. Detta breda intervall visar på komplexiteten i att mäta ekonomiska förändringar mellan år, då många faktorer kan påverka.

Källa: SCB, med bearbetning av stadsledningskontoret

5.3 In- och utträde ur trångboddhet

Slutligen undersökte vi hur många som gått in och ur trångboddhet under studieperioden. Cirka 12 procent av kohorten har gått in och ur trångboddhet två gånger. Vanligtvis innebär detta att hushållet först utökades och kvarblev i samma bostad, vilket gjorde att de definierades som trångbodda. Därefter flyttade hushållet till ett större boende och räknades som icke trångbodda, innan hushållet åter utökades och blev trångbodda igen. Majoriteten, nästan 87 procent av kohorten, har dock inte gått in och ur trångboddhet under studieperioden.

5.4 Sammanfattning

Sammanfattningsvis är en vanlig orsak till att personer hamnar i trångboddhet en utökning av hushållet, till exempel genom att flytta ihop eller skaffa barn, utan att bostaden anpassas. I ungefär en fjärdedel av fallen beror trångboddheten på en flytt till ett mindre boende. Även om vi inte undersökt orsakerna till flytten, såg vi att en tredjedel av de som flyttat till mindre bostad också hade en lägre inkomst mellan åren.

6. Beskrivning av urvalet som exkluderats från studien

I detta avsnitt kommer vi göra en kortfattad beskrivning av urvalet som vi exkluderat i studien, dvs den grupp som inte ingått i kohorten. Totalt var det ca 37 000 personer som var trångbodda år 2022

men som inte hade funnits under hela studietiden. Gruppen utgörs av barn som har fötts under perioden och personer som invandrat till Sverige.

Barnen som föddes under perioden utgjorde 33 procent av gruppen och resterande utgjordes då av personer som invandrat till Sverige under perioden. Ca 67 procent av barnen har levt trångbott alla år som de har funnits. Här är det dock viktigt att påpeka att åldern på barnet spelar stor roll. Ca 46 procent av dessa barn är i åldern 0–1 år och har alltså inte funnits särskilt länge.

Majoriteten av gruppen som har exkluderats är den grupp som invandrat till Sverige. I det här fallet kollade vi på grund för bosättning för att få en uppfattning kring vad för typ av invandring det rörde sig om. Det vanligaste skälet är anhöriginvandring som inte är kopplat till flyktinginvandring. I 11 procent av fallen rör det sig om arbetskraftsinvandring och i 2 procent så rör det sig om studenter. Tittar man på flyktinginvandringen så blir summan av de två posterna 40 procent vilket innebär att 40 procent av den grupp som exkluderas i studien har kommit till Sverige som flykting.

Grund för bosättning	Andel
Anhörig – ej flykting	39 %
Anhörig – flykting	16 %
Arbetsmarknad	11 %
Flykting	24 %
Studerande	2 %
Övriga	8 %

7. Analys utifrån ett jämlikhetsperspektiv

Ofrivillig trångboddhet är en konsekvens av en ojämlik bostadsmarknad där bostadsförsörjningen utgår ifrån efterfrågan i stället för behov. Den blir därmed en avspiegling av den ojämlika fördelningen av resurser i samhället. Göteborg tillhör de tio kommuner där trångboddheten är som allra störst i landet tillsammans med Malmö, Stockholm och sju andra kommuner i Storstockholm.

Statistik från SCB visar att det skiljer stort mellan olika grupper när det gäller trångboddhet. Personer med lägre inkomst, förgymnasial utbildning och utländsk bakgrund är i högre grad trångbodda än övriga. Jämlikhetsrapporten 2023 visar att i Göteborg har trångboddheten bland personer med utländsk bakgrund legat runt 30% medan den för inrikes födda legat omkring 11%, mellan 2017 och 2020. Av personer med låg ekonomisk standard var ca 30% trångbodda under perioden medan samma siffra är 15% för personer med medelinkomst och 6% för personer med hög ekonomisk standard. Utländsk bakgrund och låg ekonomisk standard samvarierar.

Det finns även geografiska skillnader i trångboddhet. År 2020 var trångboddheten som lägst i Torslanda och som högst i Norra Angered, Bergsjön och Västra Biskopsgården. De geografiska skillnaderna beror på att utbudet av olika storlekar på lägenheter och antal personer som finns inom hushållet varierar men även utbud av olika upplåtelseformer och personers möjligheter att bosätta sig i dessa, till exempel utifrån betalningsförmåga och kötid. Detta i sig är kopplat till

boendesegregationen. Statistiken i den aktuella rapporten visar tydligt att det är barnfamiljer med låg inkomst som bor trångbott över tid och att det finns en koncentration av många i samma situation i vissa områden, särskilt östra Bergsjön och Hammarkullen.

Att vara trångbodd en kortare period i livet, vid studier eller familjebildning, behöver inte ha effekter på människors livsvillkor och hälsa. Att vara trångbodd under längre perioder kan däremot ha betydande effekter. Trångboddhet över längre tid påverkar liv och hälsa. Inomhusmiljön är ofta trång, svårt att hålla ren och ventilationen räcker inte till. Tillsammans med vattenanvändning kan det leda till fukt och mögel. Det är trångt och saknas egen plats.

Trångboddhet påverkar hälsa, både psykiskt och fysiskt välmående, såväl som- sömnlöshet, frustration och stress. Det har effekter på människors möjligheter till ett socialt liv såväl som ett privatliv. Ofrivillig trångboddhet kan ha en särskilt negativ påverkan på barns och ungas uppväxtvillkor, det påverkar möjligheten till att sköta skolarbete, såväl som att umgås med vänner och ägna sig åt olika aktiviteter i hemmet som ställer krav på ytor. Möjlighet att vara ensam är särskilt betydelsefullt för tonåringar då behov av eget utrymme kanske är som störst för att utvecklas till en egen individ. Barns skolgång påverkas både för att det kan vara svårt att studera när man inte har en ostörd plats. Men inlärning kan också påverkas av koncentrationssvårigheter som bland annat orsakas av dålig sömn. Att bo trångt kan skapa stress, konflikter och frustrationer, samt symptom som magont och huvudvärk. Effekterna är olika för pojkar och flickor, där de senare får ta mer ansvar hemma och pojkarna är mer utomhus. Samtidigt samvarierar trångboddhet med svaga ekonomiska förutsättningar vilket påverkar möjlighet till en aktiv fritid och materiella lösningar på platsbristen.

Under covid-19 pandemin bidrog trångboddheten till ökad smittspridning i vissa områden eftersom det försvårade social isolering för att begränsa smitta. Nedstängning av skolor och skolgång under pandemin i hemmet orsakade särskilda svårigheter för trångbodda barnfamiljer.

Trångboddheten har effekter för individen men kan också förstärka ojämlikhetsmönster i ett bostadsområde när många bor trångbott, med effekter på sociala relationer, koncentration på skolor av barn och unga som har små möjligheter att studera i hemmet, samt möjligheten till ett socialt liv i det egna eller vänners hem, vilket påverkar användningen av det offentliga rummet.

Trångboddheten leder till att man blir mer beroende av andra platser för sitt sociala liv. Såväl grönområden som gemensamhetslokaler, bibliotek och mötesplatser, som aktiviteter för barn och unga, som kompletterar bristen på plats i hemmet. Samtidigt upplever föräldrar ibland otrygghet att låta sina barn vara ute i området.

Tillgång till resurser i närområdet kan delvis kompensera för vissa av de negativa effekterna av trångboddhet. Möjligheten att ta sig ur långvarig trångboddhet bygger i stället på att det finns tillgång till passande bostad till överkomlig kostnad.

Referenslista

Lorentzen, J. C. et al. (2020) Trångboddhet i förhållande till barns hälsa, miljö och skolgång – en intervjustudie. Centrum för arbets- och miljömedicin, Region Stockholm. Rapport 2020:7.

Sandberg, M. & Grander, M. (2021). Trångboddhet i Malmö: En studie av trångboddhetens ojämlika utbredning och konsekvenser. Studier i boende och välfärd, Malmö universitet

Har du frågor kring statistiken?

Är du intresserad av mer detaljerad information så kan du kontakta oss inom Statistik och Analys:
statistisk.analys@stadshuset.goteborg.se

Ytterligare statistik hittar du via vår webbplats: <http://statistik.goteborg.se>